

CONTROVERSIAE PHYSICAE
DE
CORPORE NATV-
RALI PRINCIPIATO

QVAS
IN ALMA ET ELECTORALI VNI-
VERSITATE INGOLSTADIENSI

PRÆSIDE
BERNARDO FREY SO-
CIETATIS IESV PHILOSO-
PHIÆ PROFESSORE
ORDINARIO

PVBLICE RESOLVIT
HYGO PERINOT RVSSEL-
LENSIS BVRGVNDVS META-
PHYSICÆ STUDIOSVS.

ANNO VIRGINEL PARTVS M. DC. XLIV.

MENSE IANVARIO.

INGOLSTADII,

Typis GREGORII HAENLINI.

DEO
UNI ET TRINO
PRINCIPIO ET FINI
PATRI SVO
TER OPTIMO MAXIMO.

MARIAE
VIRGINI, DEIPARÆ
MATRI SVÆ
TER ADMIRABILI
TRIA

CORPORIS NATVRALIS PRINCIPIA

EX ANIMO
EX CORPORE
EX TOTO

Offert, Dicat, Dedicat.

Infirmus

HVGO PERINOT.

PROOEMIUM.

Maria olim erant Philosophorum antiquorum secta, tres tamen precipua; Academicorum, Stoicorum & Peripateticorum: Academicorum caput fuit Diuinus ille Plato, Stoicorum Zeno, Peripateticorum Aristoteles. Hodierna Philosophia in rot ferè sectas, quot sententias diuiditur. Duas tamen potissimum scholas sequitur, Thomistarum & Scotistarum; illorum Coryphaeus est Angelicus Doctor Diuus Thomas; cuius illustra doctrina & vita elogia Complutenses in principio Philosophiae fusè declarant: horum caput est Ioannes Duns, siue Scotus, Doctor subtilissimus & acerrimus disputator, & Conceptionis Immaculatae B. V. n. propugnator; utpote qui ducentis argumentis sibi obiectis, & memoriâ retentis ordine simul responderit, & ex ea disputatione victor audierit. Nos cum Societatis nostrae Doctoribus non vbiq; Thomistas, aut Scotistas sequimur, sed modò hos, modò illos, vbi maior veritatis, potissimum Aristotelica, radius affulget. Placet proinde hac disputatione de Corpore Naturali Principiato vtriusq; scholae potissimas sententias referre, & deinde nostram, quam tenemus, subiungere.

§. I.

DE OBIECTO ET HABITU PHYSICÆ.

I. AN CORPVS NATVRALE SIT OBIECTVM PHYSICAE?

Negant Thomista cum Masio, quaest. 6. sect. 2. Complutensibus disp. 1. q. 1. P. F. Ioanne à S. Thoma Vlyssipon. & Ens Mobile statuunt. Hos sequuntur è Nestri Conim. q. 4. a. 1. Tol. hoc solum discrimine, quod hic malit vocare ens naturale, quam mobile. Negant etiam Scotista cum Tartares, quaest. praesamb. & Fabro Faenuntio theor. 20. & pro obiecto ponunt substantiam naturalem: hos videntur sequi è Nestri Mend. Arrasag. Oniedo. in proæmio Physf.

Affirmant apud Rubium lib. 1. physic. Albertus Magnus, & Egidius Romanus, multiq; alij, quibus magis placet physica Genus proximum Corporis, quam remotus Entis, etiam cum Metaphysicâ commune.

DICO I. Maxima hac in re est quaestio de nomine. Plerique idem sentiunt; aliter

loquuntur. Placeat tamen obiectum Physicæ Attributionis nominare Corpus Naturale, quia tale, tam in communi, quàm in particulari; eius enim naturam, species, proprietates & causas considerat, ita tamen, ut nomine Corporis tam Simplex, quàm Compositum intelligatur.

II. AN TOTALIS HABITVS PHYSICÆ SIT VNA SIMPLEX QUALITAS?

Affirmant Thomistæ, cum Masq. 3. §. 2. Compl. d. 1. q. 2. P. 10. à S. Thoma. q. 1. a. 2. quos è Nostru sequitur Rub. in præm. Phys. eo quòd tota scientia totalis habeat unam abstractionem, & sicut una potentia visiva fertur in omnia sua obiecta, ita habitus totalis in omnia partialia obiecta.

Negat Scotus cum suis. Et Tartar. in quest. præm. a. 2. dub. 1. 2. Quibus accedit è Thom. Cateram. & è Nostru pleriq. Et Suar. Molin. Fons. Mend. Arraz. Oued. ob diuersa obiecta partialia, & consequentes inae habitus parciales.

Dico 2. Cùm Physica, utpote habitus totalis intellectus non sit aliud, quàm vel plures species inter se coordinatæ, ut multi cum Oued. controu. 14. de su. p. 7. docent, vel plures parciales habitus, inter se non vniti, ut vult Suar. non potest esse vna indivisibilis, aut continua entitas, est tamen vna vnitate Ordinis & attributionis ad vnum Obiectum formale Quod.

III. AN PHYSICA SIT HABITVS TOTALIS SPECIE DISTINCTVS AB OMNI ALIO?

Affirmant Thomistæ, & Scot. Communiter propter obiectum illius adequatè distinctum ab aliorum habituum obiectis, ratione abstractionis propria à materia, quam triplicem statuunt. Primo à materia individuali. Secundo à materia sensibilibi. Tertio à materia intelligibili: Stramq. Scholæ sequuntur è Nostru Conim. in præm. Phil. a. 1. & pro triplici abstractione à materia triplicem sensibilitatem ponunt, & omnes scientias naturales in Physicam, Metaphysicam & Mathematicam diuisunt; idem sentiunt alij DD. nostris, non tamen ex eodem omnes fundamento.

Negat Ant. Mirand. apud Perer. Mas Oued. &c. qui unam tantum Scientiam totalem naturalem ponit Metaphysicam, ad quam cetera scientia omnes, velut habitus parciales ordinentur.

Dico 3. Physica est habitus totalis distinctus ab omni alio, non propter diuersam abstractionem à materia, sed propter obiectum formale Quod adæquate & totaliter distinctum, ad quod omnes conclusiones Physicæ, quantumuis specie diuersæ à primis scientiarum principibus ita secundum naturæ exigentiam ordinantur, ut tamen plures vel pauciores potuissent ordinari. Sicut resè nobiscum sentit Smigl. d. 17. §. 2. Oued. cont. 1. Log. p. 3. §. 4.

§. II.

DE PRINCIPIIS CORPORIS NATURALIS IN GENERE ET SPECIE.

IV. AN TANTVM TRIA SINT PRINCIPIA CORPORIS NATURALIS?

Affirmant Thom, Scot. cum communi Scholâ suâ, quos etiam PP. Societas nostræ commu-

communiter cum Aristotele sequuntur, & tria principia Corporis Naturalis statuunt, Materiam, Formam & Priuationem, eadē in genere describunt: Principia sunt, quæ neque ex se, neque ex alijs, sed ex ipsis omnia fiunt.

Negant veteres Philosophi, quorum aliqui unum tantum principium, ex quo omnia fierent, posuerunt, illudque dixerunt esse vel DEUM, vel elementum, v.g. Terram, & Hesiodus; vel Aquam, & Thales, vel Aerem, & Diogenes Apollinaris; vel Ignem, & Heraclitus: eos videntur sequi nonnulli ex RR. qui Materiam & Formam substantialem negant. Alij duo tantum, & Pythagoras, qui par & impar (forte Materiam & Formam) sub hoc inuolucro posuit. Alij denique infinita, & Anaxagoras, qui infinitos atomos rerum primordia fecit &c. ex quorum concretionem hunc mundum coaluisse assereret, & ex quibus quatuor litteris omnis dictionum varietas existit.

Dico 4. Dantur tria principia Corporis Naturalis Compositi supra descripta, & quidem omnia tria in fieri; duo verò tantum in factis esse, Materia & Forma; Compositum enim priuationem Zabarella hic per se non consideramus: tria siquidem tantum ad Corporis Naturalis Compositi generationem, ut mutatio est; aut duo ad eiusdem compositionem essentialiter spectant & requiruntur.

V. AN DETUR MATERIA PRIMA QVAE SIT SVBIECTVM GENERATIONIS?

Affirmat S. Thomas cum Thom. & Scotus cum Scot. quos sequuntur Nos cum vnanimi consensu, ita, ut Materia prima sit principium rerum naturalium & totius nostra Philosophiae, quæ sublarè communis hodie Philosophiae colleretur, & non pro RR. eam negantibus esse excudenda.

Negat absolute Franc. Valles. in sacra Philosophia. c. 69. omne primum principium generationis substantiale, quod maneat ante & post corruptionem formæ substantialis, quod materia appelleretur. Cum eadem sentit apud Aristot. d. 2. f. 1. Gomef. Per. qui non negat quidem omne subiectum generationis & formæ substantialis, saltem mixtæ, illud tamen negat esse materiam primam, sed subiectum aliquod ex quatuor elementis coalescenti, & ipsa elementa vult esse substantias omnino simplices, omni materia carentes.

Dico 5. Datur Materia Prima, cum sine illa nec rerum naturalium generatio, nec corruptio, nec alteratio, nec denique compositum humanum vllâ ratione saluari possit. Est autem Materia Prima subiectum primum, ex quo fit aliquid, cum insit, & si quid corrumpitur, in hoc abibit vltimum: aut si negatiue describere velis: Nec est quid, nec quantum, nec aliquid eorum, quibus ens determinatur. Aut Si clarius petas: Est substantia incompleta; quæ ut subiectum susceptivum alterius compositi compositum per se constituit. Comparari potest, vel ad formam substantialem, & dicitur materia in qua, vel ad compositum, & dicitur materia ex qua, vel ad agens, & dicitur materia circa quam.

VI. AN MATERIA PRIMA SIT PVRA POTENTIA; NIL ACTVS INCLVDENS?

Affirmant Thomistæ apud Mas. c. 9. qui mirantur, alios contrarium sentire, & Complut. d. 3. q. 2. §. 2. quos ex Nostris sequitur Fons Collegium Conim. Rub. &c.

Negat Scot. cum Scoto in 2. dist. 12. q. 1. quos sequitur ex Nostris Suar. d. 15. Metaph. f. 5. Tol. & communiter alij, cum includat sicutem alium essentialium essentia & existentia metaphysicum.

DICO 6. Cùm materia Prima per se sit verum ens reale à parte rei existens, non potest esse pura potentia, cùm actum essentiz & existentiz inuoluat, adeoque sit posita extra potentiam obiectiuam, idque illi per se, non tantùm ratione formæ competat, à qua suam entitatem & existentiam quasi emendicet, vt tamen *Complut. cum Thom.* contendunt.

VII. AN MATERIA PRIMA SIT ALIQUO MODO POTENTIA ACTIVA?

Negant Thomistæ *apud P. F. à S. Thoma. q. 3. a. 3.* qui sicut nullam propriam entitatem & existentiam materia concedunt, ita nec operationem, adeo & nec relationem seorsim & secundùm se sumpta producere possit, licet relatio ponatur esse modus. *Hos sequitur Vasq. tom. 2. p. 1. d. 196. ita, & materia nec suarum proprietatum sit operatiua.*

Affirmat *Suarez. tom. 1. d. 13. f. 4. eamq; actiuam esse putas respectu suarum proprietatum. Mend. d. 2. f. 10. medium tenet, & vtramq; sententiam probabilem esse dicit.*

DICO 7. Cùm omnis natura sit principium motûs eius, in quo est, materia autem sit natura factum passiuum, non tantùm respectu compositi, sed & suarum proprietatum, erit principium quoque passiuum, & actiuum respectu suarum proprietatum, per emanationem, ne & quantitatem & subsistentiam &c. aliòsque illius modos omnes creati à Deo aut ab extrinseco tantùm agente generari. sit asserendum.

VIII. AN POTENTIA MATERIAE PASSIVA REALITER DISTINGVATUR AB ILLA?

Negat S. Thomas cùm Thom. *apud Mas. l. 1. Phys. q. 7. P. F. à S. Thoma q. 3. a. 4. quos sequitur è Nostris Mend. d. 2. f. 2. n. 19. Arr. d. 2. f. 3. subs. 3. & alij pleriq;*

Affirmant Scot. cum *Fabro Fauent. theorem. 23. cum quibus sentit è Nostris Pever. l. 5. c. 2. & velut proprietatem aliquam à materia essentia distinguit, eo modo, quo molles & flexibiles cerâ naturam consequitur.*

DICO 8. Potentia materiz passiuâ, qua formas recipit, (non tamen in genere causæ materialis) est essentia materiz, ab eâque nec realiter strictè, nec formaliter distincta, saltem radicaliter sumta; proximam enim eius potentiam saltem formaliter distingui nil videtur oblatæ, cum & per se ipsam immediatè, & per potentiam ex se resultantem possit saltem concipi formas recipere, non-minùs, quàm anima per se ipsam, aut per potentiam à se distinctam, secundùm aliquos suos actus exercet.

IX. AN PERFECTIBILITAS SIT RATIO FORMALIS SVBIECTI IN MATERIA PRIMA?

Negant Scot. & Thom. communiter cum S. Thoma & Scoto. qui rationem potentia passiuâ formalem in materia constituunt, quòd forma speciem composito, non stem materia tribuat. Sed & materia Corpus Naturale suo modo specificat, eiq; speciem tribuit, cùm ratio speciei adæquata à materia & forma desumatur. Negat etiam *Suar. d. 13. f. 8. qui in subiecto eductionis, Mend. d. 2. f. 2. qui in subiecto denominationis, Arrag. d. 2. f. 3. subsect. 3. qui in prioritate & præexistentia materia ad formam, & apud eundem alij cum Megid. in indifferentia materia ad plures formas conceptum essentialem & metaphysicum constituunt.*

Affirmat *Quiedo Com. 2. p. 3. §. 3. qui in solâ perfectibilitate materia essentialiam conceptum materia constituit.*

DICO 9. Conceptus essentialis potentiz subiectiuæ videtur in perfectibilitate consti-

constituendus, ita ut si duo inter se uniantur, quorum unum sit perfectibile, alterum vero perficiens, hoc rationem actus & formæ, illud rationem subiecti & quasi materiæ habeat, cum proinde in composito substantiali materia sit perfectibilis, & forma perficiens, illa subiecti, hæc formæ rationem sustinebit. Porro perfectio actus in eo consistit, quod is compati suæ præstantiora nobilioraque prædicata in composito suo communicet, quam accipiat, perfectibilitas vero subiecti, quod eadem illa prædicata non ratione sui, sed ratione compositi à sua comparte participet. Quod si æqualis utriusque partis perfectio sit, neutra rationem subiecti aut actus habebit, sicut nec in partibus continet altera ultra pars alterius subiectum, aut forma est, cum neutra ab altera perficiatur, quia tamen & terminus perfectibilis esse potest, ideo ad rationem subiecti rectè cum Aristaga præsentia requiri videtur.

X. AN MATERIA PRIMA HABEAT POTENTIAM NATURALEM AD OMNES FORMAS ETIAM CORRUPTAS?

Negat cum Thom. *Masius lib. 1. Phys. q. 8. materiam esse in potentia naturali ad recipiendas omnes formas substantiales saltem calestes: immò & accidentales spirituales, & artificiales, multo minus ad corruptas, cum omni potentia naturali passiva debeat respondere activa naturali, qua tamen respectu harum formarum de facto non datur.*

Affirmant Communiter Nostri Cum Mend. d. 2. §. 3. §. 36. eò quòd sit potentia passiva omnium formarum cõsue naturaliter appetat.

Disco. 10. Materia Prima habet potentiam naturalem ad omnes formas, tam naturales, quam supernaturales, tam substantiales, quam accidentales etiam corruptas, quamvis enim per accidens impediatur supposita extrinsecà lege Dei, qua constituit non concurrere, ad productionem formæ corruptæ, nihilominus tamen est in potentia naturali ad easdem, quantumvis agens naturale eam actuare non possit.

XI. AN MATERIA I. HABEAT APPETITUM AD OMNES FORMAS?

Negat absolute apud Complut. d. 3. q. 8. omnem appetitum materia D. Iustinus Martyr. & apud Conimb. Auzenna. l. 1. & apud Rub. Albertus Magnus.

Affirmant tamen Thom. apud Complut. loco cit. cum quibus sentiunt Nostri, & videre est apud Rub. & Mend.

Disco 11. Appetitus materiæ distinguitur ab eiusdem potentiâ solùm ratione, eo quòd præter capacitatem & aptitudinem dicat inclinationem ad bonum sui perfectiùm, itq; vel desiderij est, vel simplicis complacentiæ. Porò appetitus materiæ scitur in omnes formas substantiales æqualiter, non simul, sed succedèntè, saltèm ex parte obiecti habendas: nec magis nobilem, quam ignobilem appetit. Non obstat, quo minus appetitu quasi desiderij feratur materia in formam etiam eo instanti, quo ex illa educitur; desiderium enim non distinguitur ad æquatè à simplici complacentia per solam absentiam obiecti.

XII. AN MATERIA I. ESSENTIALITÈR RESPICIAT FORMAS SUBSTANTIALES IN COMMUNI?

Affirmant eum S. Thoma Thom. apud Ioannem à S. Thoma, Masium l. 1. Phys. q. 8. Quos sequuntur à Nostri, qui communem aliquam rationem à parte rei in formis substantialibus agnoscunt.

Negant Hartadus d. 8. Phys. f. 3. Arr. d. 7. f. 3. Oniedo & c. eo quòd nullam rationem

nem communem in omnibus formis agnoscant, quæ à materia respici possit.

DICO 12. Materia I. respectu essentiali & transcendentali refertur ad formam tanquam ad actum se perficientem. Respicit autem omnes formas tam substantiales, quam accidentales, tam in communi, quam in particulari, eo tamen discrimine, ut formas substantiales in communi primario, accidentales verò & in particulari secundario tantum respiciat. Unde non male inferitur implicante vna formâ in particulari totam materiam implicaturam, saltem Physicæ; item cognitâ materiæ essentiâ comprehensivè (non quidditatiuè) omnes formas in particulari cognoscendas ab intellectu obiectivè nõ abstrahente.

XIII. AN MATERIA I. HABEAT PROPRIAM EXISTENTIAM?

Negant Thomistæ communiter, ita ut hæc sit constans & perpetua sententia in schola D. Thomæ, inquitur Compl. d. 3. q. 5. §. 2. ex eo positivum, quia materia I. est pura potentia, nullum omnino actum includens, supponitur, & essentia quarumcumque rerum ab earum existentij omnino ex natura rei distinguitur.

Affirmant ferè omnes Scriptores Societatis (inquitur eisdem Compl. q. 5. §. 1.) quos proinde referre superfluum est.

DICO 13. Materia I. habet propriam existentiam & distinctam ab existentia formæ propter distinctam essentiam, & actionem illius productivam; aut certè concedendum foret idem sibi ipsi, aut duas res sibi invicem quoad primam existentiam posse esse mutuo causas. Pieterquam quod materia sine omni formâ substantiali existere possit, imò et si sine formâ substantiali nec per absolutam DEI potentiam esse posset, non tamen inde inferitur, materiam non habere propriam existentiam; nec enim forma etiam secundum Thom. existere potest sine materia, & tamen habet propriam existentiam. Fundamentum Thom. inter existentiam & essentiam alibi refelletur.

XIV. AN MATERIA I. EXISTERE POSSIT SINE OMNI FORMA SUBSTANTIALI?

Negant Thom. communiter apud Compl. d. 3. q. 6. Mas. l. 1. Phys. q. 19. Ioan. à S. Thomæ. q. 3. art. 2. Cum enim materia non habeat existentiam, nec habere possit, nisi per existentiam formæ sine illa nunquam in rerum natura existere poterit, nec propria ei cõ-
venis illà ratione, cum sit pura potentia omnem excludens actum.

Affirmant Scot. cum Scotto in 2. sent. d. 12. q. 2. & in 4. d. 11. q. 3. qui docet, quando homo moritur, manere de facto Corpus sine illa formâ substantiali distinctâ à formâ Corporis, cui multum suffragantur SS. PP. aliqui, assertentes, materiam in instantia mundi informem existisse, quæ & Theologi aliqui quæ crediderunt post mortem Christi mansisse Divinû illud Corpus sine illa formâ substantiali. Scotis tamen quoad possibilitatem Nosstræ cõmuniter accedunt, ita ut nec à posteriori materiam à forma dependere in existendo non obscure insinuent Arr. & Quied. contra Communem aliorum opinionem.

DICO 14. Materia sine omni forma substantiali nunquam de facto existit, nec sine omni accidentali existere potuit, non tamen tanta Connexio est inter materiam & formam, ut per absolutam DEI potentiam sine omni formâ substantiali existere non possit, etiam eo casu, quo non haberet existentiam à forma distinctam. Quin de facto ita quidem existit cum aliqua forma, ut ab ea nec à priori, nec à posteriori probabiliter dependeat, cum nulla causa à suo effectu absoluto in existendo dependeat, nisi quem per naturalem resultantiam & emanationem ex sese effundit.

XV. AN MATERIA SINE FORMA SVBSTITIALI EXISTENS FORTIORI DEI CONCVRSV CONSERVARETVR?

Affirmant *Consab. Ions.* eo quòd *suppleretur à DEO, quidquid forma actuando materiam præstabit.*

Negant *Suar. d. 15. s. 9. Mend. d. 2. & ex RR. pleriq;* eo quòd *nullum forma influxum sine actionem conservatiem DEVS debeat supplere.*

DICO 15. Talem influxum non fore fortiorem, adeoque fore eadem conservatio, quæ prior entitatiuè, fortè tamen esset Supernaturalis, saltem quoad modum, si materia à posteriori dependet ab existentia formæ; consisteret autem ea supernaturalitas partim in voluntate DEI de præbendo concursu materiæ carenti omni formâ substantiali materiæ vt sic secundùm præsens DEI decretum indebito, partim in negatione formæ, quæ semel productâ materiâ produci debebat iuxta præsens DEI decretum, sicut conservatio ignis Babylonicæ fuit secundùm substantiam naturalis, quoad negationem verò calefactionis secundùm modum fuit supernaturalis.

XVI. AN MATERIA PRIMA HABEAT EX SE VNITATEM SPECIFICAM?

Negant Thomistæ *materiam Primam habere ex se & illam speciem positivam, sed omnem speciem accipere à forma vel à toto, solùm; dici & nam specie negatiuè, per remotionem omnium formarum distinguendum, quia in se & ex se nullum habet principium, ex quo talis vnitas oriatur.*

Affirmant *Nostri communiter, & omnes quotquot materia propriam existentiam concedunt, cum constet genere & differentiâ saltè incompletâ, eo tamen discrimine, quod aliqui ad speciem infimam reuocent omnem materiam de factis existentem tam sublunarem quàm celestem, aliq; & hæc duas materias specie distinguant.*

DICO 16. Materia in se & per se est species incompleta substantiæ diuersa per ordinem ad formas, quibus vniri aut subterni potest, adèd vt pro diuersitate specifica vel vnionum vel formarum, ad quas ordinatur materia, non minùs speciem sumat, quàm potentia actiua à diuersitate actiua, quos efficere potest, de facto existens tam sublunaris quàm celestis videtur esse speciei infimæ: aliam tamen possibilem esse diuersæ speciei nullo modo videtur negandum, cum possibilis sit materia, quæ tantùm vniam formam aut vnionem respiciat &c.

XVII. AN MATERIA PRIMA HABEAT EX SE VNITATEM NUMERICAM?

Negant iterum Thomistæ *apud Mas. l. 1. Phys. q. 13. a. 3. Compl. d. 3. q. 4. eo quòd nullam per se inuoluat entitatem positiuè, sed tantum negatiuè, quatenus ex se non habet plures formas etiam numero distinctas.*

Affirmant *Omnesq;, qui materia propriam vnitatem Specificam, licet incompletam nobiscum tribuunt, vt ita inter vnitatem Specificam & numericam proportio seruetur.*

DICO 17. Materia Prima habet in se vnitatem quoque numericam, cum habeat propriam singularitatem & indiuiduationem, ita tamen est vna numericè, vt pro multitudine formarum substantialium numericè quoque diuidatur, vnde materia continua duabus formis substantialibus etiam secundùm diuersas partes informari non potest.

XVIII. AN SINT FORMÆ SVBSTITIALES?

Negant *Veteres Philosophi, qui tantum vnium principium materiale admiserunt;*

item R.R. aliqui, qui omnem compositionem ex materia & forma tollunt, aut non mixtæ accidentals admittunt, Et apud Mas. Galenus l. 1. de elem. cum medicis quibusdam, qui in corporibus simplicibus præter primas qualitates nullam formam substantialem agnoscent, imò etiam in mixtis, in quibus eorundem temperamentum per solam qualitatum combinationem absq; forma substantiali constituunt.

Affirmant Thom. Scot. & Peripatetici omnes, imò de fide est, de anima rationali, eam esse formam hominis; de formis sublimaribus aliarum substantiarum, est evidens, de formis colorum in caelestibus, satis probabile.

DICO 18. Datur forma substantialis, ut materia velut substantia incompleta per eam in ratione substantiæ compleatur, & ut detur aliquid principium in substantia composita operationum immanentium v. g. reductionis aquæ ad pristinum frigus &c. quod sine forma substantiali, vix poterit explicari. Est autem forma substantialis secundum Aristotelem Ratio quod quid erat esse rei; vel clariùs & brevius, est actus primus substantialis corporis physici.

XIX. AN FORMA SIT TOTA ESSENTIA CORPORIS NATURALIS?

Negant Thom. & Scot. apud Compl. d. 6. de Compositio. q. 1. §. 2. est q; inquirunt, inter omnes D.D. communis.

Affirmant tamen apud eosdem Averr. Iandun. &c. quibus videntur accedere ij, qui speciem & essentiam compositionem à forma, non à materia desumunt.

DICO 19. Forma non est tota essentia compositi, saltem in composito humano; aliàs enim omnis homo verè esset immortalis & incorruptibilis, & anima Christi in tri-duo mortis homo; nec per corpus, sed solum per animam esset d. faciendus homo.

XX. AN FORMA MATERIALIS EDUCATUR EX MATERIA?

Negarunt Veteres Philosophi apud Suar. d. 15. Metaph. f. 2. quorum aliqui existimant, omnes formas semper esse in materia, vel secundum aliquid sui: Alij verò putant omnes formas non minus quàm animam rationalem creari, vel à Deo, vel ab intelligentia, quam Avicen 7. Metaph. apud Mas. l. 1. phys. q. 8. Colchodeam & ductricem formam appellat. ex eo fundamento; ex nihilo nihil fit.

DICO 20. Certum est formas materiales educi posse, ita, ut nec creentur, nec secundum aliquid sui præexistant in materiâ, sed generentur, quamvis enim producantur ex nihilo sui, non tamen ex nihilo subiecti, quod ad generationem, prout creationi opponitur, sufficere apud plerosq; est receptum.

XXI. AN FORMÆ COELORVM ET ELEMENTORVM EX MATERIA SINT EDUCTÆ?

Negant communiter Thom. apud Compl. d. 4. q. 2. §. 2. Ioannem à S Thom. q. 4. art. 2. eo quod non fiat producta per mutationem & transmutationem materia. Quibus à Nostris accedunt aliqui cum Suar. disp. 15. Metaph. f. 2. qui docent, formas colorum & elementorum esse materia concretas. per distinctam tamen actionem.

Affirmant ex Nostris Vasq. Molin. apud Rub. l. 1. Phys. tr. 2. q. 2. Cum quibus

DICO 21. Non tantum formæ cœliorum, saltem cœli Empyrij, item aquæ & terræ in prima mundi creatione, sed etiam quotidie, quando ex speciebus sacramentalibus generatur substantia, forma illius substantialis ex potentia materiæ propriè educitur per actionem omnino distinctam, quæ tamen non sit mutatio aut transmutatio, quantumvis à creatione materiæ realiter distincta; quin tamen per vnam indivisibilem

actio

actionem materia & forma eorum simul produci potuerint, non est negandum, id tamen necessum non fuit, nec secundum exigentiam illarum formarum fuisset.

XXII. AN EDVCI EX MATERIA SIT PRODVCII DEPENDENTER A CAUSA MATERIALI?

Affirmant Thomistæ apud Compl. d. 4. q. 2. §. 2. & 3. itē Masl. 1. Phys. q. 12. Ioannes à S. Thoma, & insuper requirunt, ut ex vi eiusdem actionis, non cuiuscunque, sed propriè mutantis & transmutantis causam materialem educatur. Quoad causam materialem plerique è Nostri consentiunt, quoad mutationem & transmutationem dissentiunt.

Negare videtur Arr. d. 3. f. 4. Sibi non requirit dependentiam forma à causa materiali ad educationem, sed quamcumq; aliam dependentiam ab alio sufficere existimat, ex eo potissimum, quod omnem causalitatem materia in formam videtur velle negare cū Lesio l. 3. de summo bono n. 49. in hanc sententiam etiam incliuante, & licet d. 8. f. 1. n. 3. existimet, causam materialem esse veram causam respectu forma, id tamen auctoritati, non rationi concedit.

DICO 22. Formam educi de potentia materiæ nihil aliud est, quàm produci per actionem intrinsecè dependentem à subiecto vt à causâ materiali, siue per mutationem & transmutationem, siue nudam productionem è subiecto, cùm aliàs creatio animæ rationalis in sententia Ariag, vix sufficienter ab educatione secerni posset. Non autem requiritur mutatio aut transmutatio, cùm in primo instanti, quo creatur materia, forma educi possit, & de facto siteducta absque mutatione & transmutatione.

XXIII. AN PLVRES FORMÆ SVBSTANTIALES SINT IN VNO COMPOSITO NATVRALI?

Negant cum S. Thom. eius Discipuli apud Suar. d. 13. f. 3. Quos sequitur ipse Suar. cum plerisque è nostra Societate, saltem Recentioribus.

Affirmant Scotistæ cum Scoto suo, qui præter formam totius admittunt formam corporeitatis, in omni viuente, vel saltem in homine. Quibus accedunt, qui distinguunt formas substantiales secundum diuersos substantiæ gradus, nempe inanimata, vegetabilis, sensitua, & rationalis. Eosdem sequuntur Medici cum Galeno & Auicenna, qui in quolibet mixto quasor formas elementorum præter formam mixti admittunt. Plurimi denique pro diuersis partibus heterogeneis in composito viuente diuersas partiales formas easq; substantiales præter totalem agnoscunt.

DICO 23. Formis elementorum in mixtis, & formis partialibus in viuentibus aliò remissis, in corpore naturali formæ substantiales non multiplicantur pro multitudi- ne prædicatorum essentialium, cùm id necessarium non sit, nec in substantia spiritali, v. g. Angelo, aut materia concedatur. Nec datur forma Corporeitatis distincta à forma totali corporis naturalis, & vno verbo plures formæ totales substantiales in eadē materia naturaliter de facto nullibi dantur, quantumuis plures accidentales formæ non tantum numero, sed etiam specie distinctæ in eodem subiecto reperiantur.

XXIV. AN PLVRES FORMÆ SVBSTANTIALES TOTALES POSSINT ESSE SIMVL IN EADEM MATERIA, SALTEM DIVINITVS?

Negant Thomistæ. Cum Masl. 1. phys. q. 4. Compl. d. 4. q. 6. §. 2. Quos sequitur

de Nostris Vasq. apud Onied. *Controz.* 8. p. 2. §. 2. *Quia dua forma Substantiales sunt seipsi immediate incompositibiles.*

Affirmant è Nostris Suar. Fons. Rub. Mend. Arr. Oniedo & communiter Nostris, eo quòd expulsio forma præexistens sit tantum effectum secundarius forma introducta, qui à DEO potest impediri.

DICO 24. Cùm diuinitus duo contraria possint esse simul in eodem subiecto, non videtur, diuinitæ denegandum esse duas formas substantiales simul in eadem materia poni, cùm non sit maior repugnantia, quàm duo corpora in vno loco constitui, quod si fieret, nec vnum, nec duo adæquatè corpora naturalia essent, nec vnum de altero formaliter prædicaretur, dicendo v. g. Lignum est ferrum. Nec denique repugnat, vnam formam plures materias simul informare, sicut non repugnat, vnum corpus in duobus locis replicari.

XXV. AN PRIVATIO SIT PRINCIPIVM REALE CORPORIS NATURALIS INTRINSECVM?

Negat Petrus Gregorius Tholosanus l. V. Doctor & Professor lib. 11. *Synt. artis mirabilis* c. 8. quem sequitur apud Masium lib. 1. *physic.* q. 3. Petrus Perarnatus in suis operibus medicinalibus in libello de elementis c. 1. qui volunt nec esse principium per se nec per accidens, cùm nihil sit, & possit habere rationem finis aut mediæ, quàm principij.

Affirmat tamen Aristoteles cū communi Peripateticorū scholâ esse principium corporis naturalis in fieri: imò & in factu, sine compositione, esse contendit Zabarella in *Composito saltem priuatio.*

DICO 25. Priuatio in genere non est ens rationis, vt vult Masius lib. 1. *physic.* q. 2. sed negatio formæ saltem vt vnitæ in subiecto apto secundum rationem specificam vel genericam. Est principium intrinsecum generationis vt mutatio est, velut terminus à quo, qui non minus essentialiter & intrinsecè ad mutationem requiritur, quàm potentia & actus. Priuatio proxima, quam omnino dari posse existimamus, principiat non quidem existendo, sed desinendo per primum sui non esse, quatenus tamen generatio actio solum est, priuationem non requirit, sed solum vt est mutatio totius in totum nullo sensibili remanente. Porro multiplicatur priuatio numero vel specie pro diuersitate subiecti vel formæ, non autem penes distinctionem specificam, vel numericam agentium extrinsecorum, vnde licet eadem numero forma redire naturaliter non possit, eandem tamen numero priuationem sæpius repeti nil vetat.

§. III.

DE VNIONE INTER MATERIAM ET FORMAM.

XXVI. AN VNIO SUBSTANTIALIS SIT MODVS AB EXTREMIS REALITER DISTINCTVS?

Affirmant Thomistæ communiter paucis exceptis apud Complut. *Disput.* 6. q. 2. §. 2. quos sequuntur è Nostris Suarez, Vasquez, Arriaga & Oniedo cum tota fere nostra Theologia & Philosophia.

Negat tamen Greg. de Val. tom. 4. *Disput.* 1. q. 1. p. 2. Vadingus tom. de *Incarnatione* no & è Thomistis apud Mendozam de *Incarnatione* *disp.* 1. lect. 2. Paulus Nazarius q. 2. a. 8.

DICO 26. Datur in Composito substantiali etiam purè materiali Unio realiter quodam

modaliter ab extremis, aut eorum connotatione distincta; sine entitatē enim saltem modali nec mysterium Incarnationis, nec compositum humanum, nec vllum aliud sustinerent, clareque explicatur nisi forte per instantias entitate modalis longē difficiliore, & quibus ipsa ferē Theologia succumbat.

XXVII. AN VNIO SIT MODVS SPECIALIS A CETERIS OMNIBVS POTISSIMVM EDVCTIONE REALITER DISTINCTVS?

Negant Thomistæ apud Ioannem de S. Thomâ q. 6. a. 3. qui ab actione educitiua, & Scotista qui à relatione inter materiam & formam, non distinguunt Vnionem. quos aliquo modo sequuntur ij, qui Vnionem partium identificant cum instantiâ aut instantiâ presentia extremorum.

DICO 17. Cùm possit esse actio educitiua sine Vnione, aut Vnio sine actione educitiua formæ, vt sit in composito humano, rectius ab actione educitiua distinguitur vnio, præterquam quòd aliàs variatâ actione educitiua semper Vnio variaretur, inque secundo instanti Conseruationis esset diuersa, ab eâ quæ primo instanti fuit producta, cùm actio educitiua ordinatiè mureretur in conseruatione. Taceo quòd aliàs in conceptu essentiali compositi accidens inuolueretur, ob quam causam etiam vel solam à præsentia quoque erit distinguenda.

XXVIII. AN DVPLEX SIT VNIO IN COMPOSITO SUBSTANTIALI?

Affirmat Scotus cum scholâ suâ cùm Vnionem in relatione constituat; sicuti enim per vnam relationem (posito quòd sit modus) non vtrumq; extremum mutuo refertur, sed per duplicem; ita nec per vnam Vnionem vtrumq; extremum vnitur, sed per duplicem: idem sentit apud Complut. Durandus in 3. dist. 15. q. 3. Ex nostris quoq; Hurtadum Mendozâ Disput. 5. sect. 7. subsect. 2. duplicem Vnionem constituit.

Negant Thomistæ apud Complut. Disput. 6. q. 3. quos sequitur communis ferē DD. nostrorum sententia cum Suarez, Vasquez, Arriagâ & Ouedo, eo quòd duplex non sit necessaria.

DICO 18. Non est excogitabilis vnio inter duo extrema, siue inter materiam & formam, quæ non vtrumque extremum strictè & propriè vniat, vnde duplex vnio omnino est frustranea, etiam in Composito humano, ne si altera spiritualis & indiuisibilis ex parte animæ admitteretur, toties & adæquatè quidem sit corrumpenda, quoties minima pars corpori tolleretur.

XXIX. AN VNIO SUBSTANTIALIS EX SOLA MATERIA EDVCATVR?

Negant Thomistæ apud Complut. Disput. 6. q. 3. §. 4. n. 48. & in vtraq; parte compositi ponunt: quibus è nostris accedit Arriag. Disput. 4. lect. 4. subsect. 4. eamq; sententiam vocat communiorem, quòd non sit ratio, cur potius in vno, quàm in altero extremo sit, maxime si vtrumq; sit materiale. Suarez, Disput. 15. sect. 3. in fine n. 9. vult Vnionem quoque hominis educi non solum ex materia aut formâ, sed ex vtroq; simul tanquam subiecto adequato, quauis Disput. 13. sect. 9. n. 13. Vnionem inter materiam & formam potius se tenere ex parte formæ, & absolute vult Vasquez, quàm materia. fortè minus consequenter, assereret. Thomistæ accedunt Scotista cum Mendozâ, qui vtroq; extremo partiales suas Vniones educunt, & vtrumq; perficitur & vnitur.

Affirmat Albertinus tom. 2. Coroll. de prædicamento subst. q. 5. Rub. lib. 1. physic. lib.

4. n. 65. *Ouedo Cont. 4. p. 3. n. 2. § 3. quamuis in neutram partem se omnino declarat, sed
luntz, solum in materiâ vniõnem subiectari, & ad formam intrinsecè terminari.*

DICO 29. Probabilius est Vniõnem Substantialẽ Compositi creati, in vtroque extremo recipi quidem vt in subiecto, in materiâ tamen solâ, vt in subiecto sustentationis, in formâ verò, non solùm vt termino, sed vt subiecto saltem receptionis, cùm necessarium non sit ex vtroque extremo educi, & materiæ potius quàm formæ conueniat esse subiectum educationis. Vtrumque proinde extremum Vnio creata vt subiectum afficit, cùm vtrumque ab eadem perficiatur & ei præsupponatur.

XXX. AN VNIO SUBSTANTIALIS CREARI POSSIT?

Affirmat *Mendoza Dissut. 12. physica sect. 5. Arriaga Dissut. 4. physica sect. 4. sub
sect. 5. Ouedo Contro. 13. p. 5. & hanc difficultatem vocat facillimam; cum creatio solum
dicat negationem dependentiæ et à causâ materiali, non autem connexionem cum altero
quamcumqz.*

Negat *Suarez tom. 1. Metaphys. Dissut. 15. sect. 2. eo quòd omnis modus etiam Vnio
nis essentialiter dependere videatur in fieri ab aliquo subiecto et suo modificato.*

DICO 30. Vnio quidem de facto etiam in Composito humano per veram generationem, non solam emanationem per modum proprietatis proceditur; nihilominus eamem sicut omnis modus exceptâ solâ passione creari potest, ita etiam Vnio substantialis; licet enim essentialiter seipsâ subiecto vt modificato inesse, non tamen vt à subiecto educationis dependet; vnde & per distinctam actionem eam produci est necesse: Dicitur substantialis, vel quòd partes substantiales vniat, sicut inhærentia accidentium est accidentalis, vel quòd Compositum sit essentialis.

§. IV.

DE COMPOSITO NATURALI EIVSQVE NATURA.

ET ARTE.

XXXI. AN TOTVM COMPOSITVM DISTINGVATVR A SVIS PARTIBVS?

Negant Thomistæ apud *Masium lib. 1. Physic. & Complut. dissut. 6. q. 4. §. 3. quos
sequuntur communiter nostricam Suarez, Rubio, Hurtado, Arriaga, Ouedo. Pererius
samen problematicè defendit cum Auicenna lib. 7. sua philosophia.*

Affirmant Scotistæ apud *Suarez dissut. 26. sect. 3. quos videntur etiâ sequi è nostris
Conimbric. qui apud Ouedâ c. 5. p. 1. totû realiter distinguunt à Materiâ, Formâ & Vnio
ne. Valquez, apud eundem admittit in composito substantiali modum quendam substan
tialem derivatum à formâ, distinctum ab ipsâ & Vniõnis modo contra philosophos, qui tan
tum admittent in composito substantiali materiam, formam & modum Vniõnis; cum
Thomistis samen in eo sentit, quòd totum non distinguat ab istis quatuor, sicut illi non di
stinguunt ab omnibus tribus simul sumptis.*

DICO 31. Non distinguitur Compositû à Materiâ, Formâ & Vniõne simul sumptis in recto, nec realiter nec ratione ratiocinatâ, sed ad summum ratione ratiocinante; nec vllus modus distinctus à forma substantiali in materiam derivatus materiæ præter entitatem formæ cõmunicatam est Valquio concedendus, cû omnino sit superfluous.

XXXII. AN COMPOSITVM SIT POSSIBILE CONSTANS SVBIECTO ET FORMA SPIRITVALI?

Negat

Negat Hurtadus *disput. 2. de Anima sect. 2. Suarez, p. 2. disp. 13. sect. 14. n. 14. ubi tamen ait se conclusionem suam non inuenisse apud auctores, sed tamen ex ijs sese colligere.*

Affirmat Arriaga *disput. 1. de Anima sect. 5. Ouedo Cont. 5. Physicâ p. 3. cû quibus. Dico 31. Nulla est implicancia substantiæ spiritualis ex duabus partibus essentialibus compositæ; imò nec videtur repugnare compositum naturale omni potentiâ & actin substantiali destitutum.*

XXXIII. AN POSSIT DARI CORPVS NATVRALE OMNINO SIMPLEX SINE COMPOSITIONE ESSENTIALI PARTIVM?

Negant Thomistæ cum Scotistis *de facto dari corpus simplex apud Suarez, Disput. 13. Imò nec dari posse existimat è nostris Mendoza, Disput. 1. de celo sect. 1.*

Affirmat tamen de factis illud dari *Suarez, Disput. 13. sect. 10. & de possibili Six dubitant Arriaga Disput. 5. sect. 3. Ouedo Contro. 5. p. 5.*

Dico 33. Probabile est posse dari Corpus omnino simplex non Compositum ex materiâ & formâ, ex quâ tamen possibilitate non admodum philosophicè Suarez actualem eiusdem existentiam saltem in cœlo empirio cum aliquibus deducit; meminerint, inquit Mendoza, summuistiæ illius Canonis: à potentiâ ad actum affirmatiuè non valet consequentia. Nec etiam videtur repugnare Corpus omni omnino parte non tantum essentiali sed etiam integræ destitutum, eo solum fundamento in his quæstionibus resoluendis solido & solenni, quia non implicat Contradictionem.

XXXIV. AN IN COMPOSITO NATVRALI SOLVM PRINCIPIVM PASSIVVM SIT NATVRA?

Negant Thomistæ *cum Maso lib. 2. physic. q. 6. quætam Principium actiuum quàm Passiuum natura nomine dignantur; quibus ex parte accedunt ij, qui non nisi Principium actiuum cum Auicennâ, aut necessario saltem etiam actiuum cum Vasquezio requirunt.*

Affirmant Scotistæ *cum Scoto apud Faentinum Theoremate 33. c. 1. eo quod solum principium passiuum sit principium motus siue mutationis intrinsecum, quod requiritur ad naturam, non autem principium actiuum, quod per se est tantum principium extrinsecum.*

Dico 34. Cùm Natura sit Principium & causa motus vel quietis eius, in quo est, primò & per se, nec requiritur determinatè, vt sit principium actiuum vel passiuum motus, sed sufficit alterutrum ita tamen, vt sit principium causatiuum motus intrinseci, siue ad intra, non ad extra, & quidem per se non tantum per accidens. Hinc materia & forma imò & essentia in abstracto, etiam coelorum, elementorum, & mixtorum proprie & per se est natura. Compositum totum & corpus simplex potius ens naturale quàm Natura Aristotelicè definita esse videtur.

XXXV. AN FORMA ET FIGVRA ARTIFICIALIS SIT MODVS SPECIALIS AB ARTE FACTO REALITER DISTINCTVS?

Affirmant aliqui *apud Arriagam lib. 2. physic. Disput. 6. sect. 2. eamq; formam produci putant non à naturâ sed ab artifice; distinctam esse sentit Rubius apud Ouedum Cont. Metaphys. 8. p. 2. n. 10. à præsentia & quantitate partium.*

Negat tamen communis sententia *cum Arriag. & Ouedo loc. cit. docetq; formam & figuram artificialem & g. pictura non esse quid distinctum realiter à coloribus eorumq; ex. n. sione & scriptione partium eo modo inter se dispositarum.*

DICO 35. Siue artefactum aliquod fiat per additionem siue detractionem partium siue alio quocunque modo, forma illius artificialis aliud nihil est, quàm extensio, aut situs & ybicatio certa partium secundum regulas artis, eâ enim positâ, demptis cæteris omnibus ratio figuræ formæque artificialis v. g. picturæ subsistit. idem quoque de figurâ sicali & entitativa cum Suarezio *m 3. p. Disput. 48. sect. 1.* afferendum, quam ab Vnione entitativâ non distinguit.

XXXVI. AN ARS NATURALIS POSSIT FACERE AVRUM?

Affirmat *Delrius lib. 2. disquisit. Magic. c. 5. Conimbric. lib. 2. c. 1. q. 7. Lemnius Lemnius lib. 2. de oculiâ natura miraculâ c. 32. vno iam sapius factum esse experientia loquuntur.*

Negat apud Conimbric. S. Thom. 2. *sent. d. 7. q. 3. a. 1. cum Aegidio, Aucennâ & Auerroë docetq. aurum factum fucatum esse, nec nisi adulterinum.*

DICO 36. Quamvis Rom. Pontifex Ioannes XXII. in Extrauag. rectè dicat: Alchymistæ spondent, quas non habent diuitias; & Diocletianus artis aurifactoriæ libros diligenter conquistos iuste flammis damnarit, vt refert. lib. 7. 1. et. antiq. c. 2. Cælius, tamen per se impossibile non videtur per artem naturalem aurum fieri posse, cum longè præstantiora, quàm sit aurum, v. g. viuentia applicando actiua passiuus artis beneficio per sæpe producantur.

XXXVII. AN ARS MAGICA SIVE DIABOLICA PER SE SUBSTANTIAM PRODUCERE POSSIT?

Affirmat *Aucenna apud Theophrastum Reynaudû Disput. 4. q. 4. a. 1. an. 262. & seq.*

Negant tamen communiter omnes Theologi & Philosophi apud eundem loc. *cit. sed passius à posteriori, quàm à priori id demonstrant.*

DICO 37. Cum ordinariè in Angelis bonis aut malis nulla potentia præter intellectiuam, volitiuam & loco motiuam admittatur, nulla autem illarum sit substantiæ productiua, etiâ nullus Angelus per quamcunque artem erit substantiæ productiuus per se loquendo, per accidens tamen applicando actiua passiuus non tantum inanimatam, sed etiam animatam, quin & humanam produci posse à dæmone etiam extra vterum non improbabile iudicamus. Porro pleraque artis magicæ mysteria malus dæmon per suam potentiam loco motiuam (quæ non in proprio solum sed etiam extraneo subiecto motum & impulsum producere potest) applicando actiua passiuus architectatur.

Controversia hæc Physica clarâ & solidâ doctrinam proponentes, nullamq. Orthodoxæ fidei aut bonis moribus controversiam mouentes è prælo ad Scholasticum prælium suo iure gradiuntur.

GVILIELMVS LVDOVICVS BENNZ,
SS. Theol. Doctor, eiusdemq. Professor ordinarius, Collegij Theologici pro tẽpore Decan^o.

Controversiæ istæ de Corpore Naturali Principiato cum aliorum sententias eruditè referant: propriam verò doctè & clarè statuunt, lucem publicam sine Controversia merentur.

ADAMVS BVRGHABER SOCIETATIS IESV,
Philosophiæ Professor ordinarius & pro tẽpore Decanus.

(W. J. J. J.)
(W. J. J. J.)